

§ 140 Ersättning för kyrkliga handlingar

ERIC MUHL:

Ordförande, ledamöter, biskopar i Kyrkomötet! Med tanke på den här sena timmen skulle man vilja göra en övning av något slag, likt den vi var med om tidigare. Jag tänkte först på en språkövning i gott klingande västkustmål. Ni skulle få lära er ett nytt ord, men jag tar det sedan om vi hinner.

I går citerade Fredrik Sidenvall ett bibelord som jag också hade tänkt använda. ”Vad är det som hindrar att jag blir döpt?” Det var berättelsen om den etiopiske hovmannen. Även i samband med Cornelius konstaterar Petrus att ”här finns helig ande” och det var ingenting som hindrade att de blev döpta. Vad är det som hindrar att jag blir begravd? Det är antagligen för att jag fortfarande är vid liv. Vad är det som hindrar att jag blir vigd? Jo, jag är redan gift. Vad hindrar att jag blir konfirmerad? Ja, det kanske man kan göra igen, och döpt är jag.

Vad är det som hindrar människor från att ta del av vigsel, begravning, dop eller konfirmation? Det borde vara frågan när vi diskuterar ersättningsfrågorna. Filippus svarar att det inte fanns något hinder. Kyrkostyrelsens skrivelse tar inte upp frågan om kyrkliga handlingar utifrån tillgängligheten utan utifrån den ekonomiska ersättning som ges och hur det går till. Förslaget tar fasta på hur präster avlönas, inte på hur människor på bästa sätt får ta del av kyrkliga handlingar. Med andra ord tycker jag att man har börjat i fel ände. Kyrkostyrelsens grundtanke och inriktning delar jag. Det är djupt otillfredsställande att präster tar emot svarta eller vita kuvert, om det nu fortfarande sker, eller bedriver näringsverksamhet med kyrkliga handlingar vid sidan av församlingslivet.

Om Kyrkostyrelsens förslag går igenom försvåras möjligheten för dem som har en god kontakt genom en relation exempelvis till en präst. Att då enbart hänvisa till kyrkoherdens godtycke och församlingens ekonomi gör att nya problemställningar kommer upp. Om kyrkoherden hänvisar till att vi redan har personal som sköter det, sker inget förordnande och det får bli på ett annat sätt. Det kan också vara en situation i församlingen som gör att man gärna söker sig åt annat håll.

Jag ger några exempel. Vem avlönar prästen på konfirmandläger med annan arrangör än en församling? Kyrkliga organisationer har ofta präster anställda, exempelvis Ersta och stadsmissionerna eller för den delen präster i stift och på kyrkokansliet. Ingen av dessa kvalificerar sig för att vara församlingar i Svenska kyrkan. Naturligtvis ska man ta kontakt med kyrkoherden, men om den inte vill blir det inget. Jag har inget emot att tjänstgöra vid alla dessa sammanhang, gärna gratis som andra präster också har påpekat, när jag har tid och det fungerar. Det är inga som helst problem, men hur ska vi lösa dessa frågor när det blir, säg föräldrars eller goda vänners barns barn som har en kontakt? Det är många som har det på det viset.

Den tillsyn som det hänvisas till och som biskoparna utövar kommer att utövas under alla omständigheter och vara föremål för den bedömning de gör, oavsett vad som står i kyrkoordningen. Det blir ett väldigt godtyckligt förhållningssätt till de texter som vi har där. Jag återkommer i ett annat anförande.

PETER BERNÖVALL:

Jag företräder utskottet och yrkar bifall till utskottets förslag. Det innebär dels bifall till Kyrkostyrelsens förslag i skrivelsen 2010:5 som innehåller ändringar i 17 och 42 kap. i kyrkoordningen, dels avslag på motion 2010:17 angående clearing med Den danske folkekirke.

Förslaget i Kyrkostyrelsens skrivelse 2010:5 innebär att en präst inte ska få ta emot arvode eller annan ekonomisk ersättning för en kyrklig handling från någon

annan än en församling inom Svenska kyrkan. Utskottet som har diskuterat detta anser att den föreslagna ändringen skapar en tydlighet som inte har funnits och inte finns nu och bör genomföras. Bakgrunden är som nämndes att det har förekommit att präster betalas privat för förrättningar och att ersättningen inte redovisas till skattemyndigheterna. Även betalningar till prästens eget bolag har förekommit.

Diskussionen i utskottet var konstruktiv och olika aspekter och farhågor kring förslaget belystes, bland annat det som Eric Muhl tog upp. Jag tyckte det skedde en genomgripande och bra belysning i utskottet. Yttrande togs in från tre andra utskott, Gudstjänstutskottet, Tillsyns- och uppdragsutskottet och Kyrkorättsutskottet. Det sistnämnda hade förslag på en mindre språklig ändring som jag vill peka på, om ni kanske tycker att skrivningen inte stämmer exakt med det ursprungliga förslaget. Förändringen har nu införts i texten i betänkandet som föreligger.

Vid utskottets behandling av skrivelsen framfördes farhågor om att medlemmarnas önskemål om förrättningspräst kanske inte kommer att tillgodoses eller tillmötesgå i önskad utsträckning. Det kan till exempel gälla pensionerade präster. Det är ju inte så ovanligt att man vill ha en pensionerad präst till någon förrättning såsom begravning eller vigsel. Ett faktum, som också nyss påpekades här, är att församlingarna får möjlighet att säga nej och hänvisa till sina egna präster. Utskottet hänvisar till vad Kyrkostyrelsen skriver i sin skrivelse, där man förordar en generös tillämpning. Skrivelsen är ett slags förarbete som måste beaktas när denna kyrkoordningsparagraf ska tolkas.

När det gäller lösningar för andra anställda, som musiker och andra, vilket också har berörts här i diverse yttranden och bland annat från andra utskott, kan det regleras i avtal. Det tycker Kyrkostyrelsen är bättre och det tyckte även utskottet. Detsamma gäller reglerna för bisysslor. I vissa församlingar har redan sådana här regleringar skett av kyrkomusikernas ersättningar. Alla betalningar går genom församlingen.

Sedan har vi farhågorna om en besvärlig administration som kan krävas för att genomföra den nya ordningen. Det har också diskuterats i utskottet. Vi framhåller att det är viktigt att de rutiner följs som Kyrkostyrelsen föreslår i skrivelsen. Det gäller till exempel förordnandet av präst. Sedan måste ju tillsynen till, och jag skulle tänka mig att biskop och stift får en viktig roll när det gäller att få till enkla och enhetliga rutiner, så att det inte ska behöva gå till på olika sätt i olika församlingar. Hanteringen ska vara smidig.

Jag ska också nämna lite om motionen 2010:17 om clearing med Den danske folkekirke. Utskottet föreslår som nämnts avslag på motionen och anser det inte vara realistiskt att få till en sådan, eftersom den danska kyrkan inte har något clearingsystem som går att koppla till detta. Dock finns ett uttalande i Borgå-överenskommelsen som man kan följa.

BERTH LÖNDAHL:

Ordförande! Jag yrkar bifall till motion 2010:17. Jag förstår att frågan om ett clearingsystem med Den danske folkekirke är totalt ointressant för Svenska kyrkan norr om Arlöv. Arlöv är alltså kommunen norr om Malmö. För oss som finns i Malmö och till exempel i Bunkeflo församling är det här inte en ickefråga utan en viktig fråga.

I Malmö bor cirka 10 000 människor som tillhör Den danske folkekirke och som pendlar till Danmark, som arbetar i Danmark och som betalar skatt i Danmark. De använder Svenska kyrkan och dess tjänster. I Bunkeflo församling, där jag är kyrkoherde, bor det cirka 1 500 medlemmar, inte i Svenska kyrkan utan i Den danske folkekirke. Varje helg har vi dop som är heldanska. Vi har

regelbundet vigslar som är heldanska. Ännu har vi endast haft begravningar i undantagsfall. I övrig verksamhet räknar vi med att 10 till 15 procent av dem som deltar i församlingen är danskar. Detta är ett reellt problem, därför att de, på ett väldigt gott och trivsamt sätt, belastar verksamheten. Det vill vi att de ska göra. Vi vill att de ska vara en del av det som sker i församlingen. Samtidigt uppbär vi inga avgifter, ingenting, ifrån dem.

Utskottets svar tycker jag är oerhört uppseendeväckande. Man svarar inte utifrån Svenska kyrkans system och regler utan man svarar utifrån vad Den danske folkekirke kommer att svara. Vår sak måste vara att ställa frågan till Den danske folkekirke: Detta är våra regler, detta är vårt system, vad svarar ni på det här och hur löser ni detta?

Det finns en god sida i det här. Det är att det genom det dagliga livet strömmar en mängd människor som är danskar och talar danska och som – för mig fullständigt obegripligt – är en del av församlingens liv och verksamhet. Det gäller många fler församlingar i Malmö, Oxie, S:t Petri och så vidare. Det här måste lösas. De enda som inte vill ha en lösning på detta är danskarna och de är alldeles utomordentligt duktiga på ekonomiska förhandlingar. Vår sak är att ställa frågan: Det här är vårt system, hur svarar ni?

PETER BERNÖVALL (REPLIK):

Om jag har förstått det rätt finns det regler i Borgåöverenskommelsen som man rekommenderar ska tillämpas, att ta ut avgift för kyrkliga handlingar utom när det gäller dop. Man kan alltså ta ut avgift.

BERTH LÖNDAHL (REPLIK):

Det stämmer att vi inte kan ta ut avgift vid dop. Då blir det uppseendeväckande när det händer att vi faktiskt har heldanska dop där det finns tre familjer på en gång och vi inte kan ta ut kostnader för detta. Det ska vi inte heller göra, men fortfarande måste det gälla att vi ska upprätthålla vårt system och att det är danskarnas sak att svara på vår fråga.

CLAES BJÖRNDAHL:

Herr ordförande, vänner i Kyrkomötet! Jag vill börja med att yrka på återremiss till Kyrkostyrelsen av skrivelsen 2010:5. När det är sagt vill jag säga att det naturligtvis är positivt att den här utredningen har presenterats. Det är positivt att försöka öka möjligheten för människor att få den präst de önskar vid kyrkliga handlingar. Det är självklart väldigt positivt att försöka lösa problemet med så kallade svarta kuvert, eller kanske snarare vita kuvert med svarta pengar, vilket jag förutsätter att vi alla är intresserade av att få bort.

Frågan som infinner sig är om en utökad clearing är rätt väg att lösa problemet. Är det rätt att tvinga kyrkoordningen till ytterligare regelverk? Borde inte problemen i stället kunna lösas inom ramen för gällande lagstiftning och normal tillsyn från stift och biskop? Jag frågar mig om vi behöver något ytterligare i kyrkoordningen som reglerar något som, såvitt jag förstår, stift och biskopar redan har ansvar för, att ha tillsyn över hur prästerna utövar sitt ämbete. Om någon präst tar emot svarta pengar måste det väl absolut anses som något som borde vara föremål för biskopens tillsyn.

Jag tycker att det också kan vara intressant att titta på remissvaren, där det presenteras åtminstone en alternativ lösning som jag tycker är intressant. Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation och Kyrkans akademikerförbund förordar i sina remissvar, visserligen från lite olika utgångspunkter och med lite olika motive-

ringar, att frågan ska lösas genom avtal mellan parterna och inte med kyrkoordningstext. Sammantaget tycker jag det finns många positiva intentioner i skrivelsen, men som ni förstår tycker jag också det finns en hel del saker som behöver bearbetas ytterligare, just för att det ligger i allas vårt intresse att få bort svarta kuvert eller snarare vita kuvert med svarta pengar.

Därför yrkar jag att ärendet återremitteras till Kyrkostyrelsen för ytterligare beredning. Tack.

OLA ISACSSON:

Ledamöter och biskopar i Kyrkomötet! Till att börja med vill jag säga att jag delar uppfattningen att en präst inte ska kunna ta emot ekonomisk ersättning för kyrklig handling från annan än församling. Jag är också glad över att det här är en skrivelse som så tydligt resonerar kring kyrkosynsfrågor.

När jag läser och försöker förstå tror jag att jag har förstått. Sedan kommer jag på att jag ändå inte har förstått. Det finns en fråga som jag känner att jag måste ha klarhet i. Den grundar sig i hur man hanterar detta i verkligheten i somliga församlingar. Jag exemplifierar med en begravning i en stad som jag känner till och med en typ av begravning som förekommer då och då. Vi kan tänka oss en kvinna som avlider 87 år gammal. För tolv år sedan avled hennes man och begravdes av kyrkoherden som i dag är pensionär. De anhöriga önskar att den pensionerade kyrkoherden ska ha begravningen. Då svarar församlingen att det är så många som önskar att vår pensionerade kyrkoherde ska ha begravningar att vi inte har råd att anställa honom varje gång. Om ni däremot är villiga att betala 1 500 kronor till församlingen kan vi anställa honom för att ha begravningen.

Då är min fråga om detta kommer att vara tillåtet eller inte. Frågan om svarta pengar är ju ur vägen, eftersom församlingen ger lön till den pensionerade prästen och sedan debiterar dödsboet lönekostnaden. Men kommer det att vara tillåtet vid dop, vid begravningar och vid vigslar? I den föreslagna kyrkoordningstexten står det att någon avgift för dop inte får tas ut av den enskilde, att dödsboet inte betalar någon avgift för begravningsgudstjänsten och att det för vigseln finns motsvarande reglering. Min fråga blir då om de här bestämmelserna innebär att församlingen är förbjuden att ta ut avgift för präst från annan församling eller för pensionerad präst. Innebär bestämmelsen enbart att församlingen är skyldig att tillhandahålla dop, vigsel och begravningsgudstjänst med församlingens egen personal och därför utan avgift för kyrkotillhöriga? Det vill säga, är det tillåtet att ta ut avgift för att kunna anställa önskad präst under den förutsättningen att församlingen även kan erbjuda kyrklig handling utan att ta ut avgift? Om svaret på den här frågan är "nej" eller "vi vet inte" hör jag faktiskt till dem som kommer att rösta nej i morgon med innebörden, kom tillbaka med en ny skrivelse nästa år där det här är klarlagt.

Jag har inget yrkande.

IRÉNE PIERAZZI:

Ordförande, ledamöter! Jag yrkar bifall till utskottets hemställan att bifalla Kyrkostyrelsens skrivelse 2010:5 om ersättning för kyrkliga handlingar. Jag kan konstatera att utskottet finner att den föreslagna ordningen skapar tydlighet vad gäller ersättningsfrågor. Men en ordning som synes vara av teknisk karaktär och behandlar ersättningsfrågor rymmer något mer, människors möjlighet att välja församling och präst vid tillfällen som är viktiga för dem själva. Clearingsystemet ger den enskilde medlemmen en frihet som en del efterlyser, den att fritt välja

kyrka och präst i samband med kyrkliga handlingar och med den fördelen att man för den sakens skull inte går miste om medlemskapet i den församling där man bor.

Jag är övertygad om att de församlingar och de präster som blir valda vid dessa speciella tillfällen känner stolthet över att vara valda och så långt som möjligt tillmötesgår den enskildes önskemål. Samtidigt som de administrativa kostnaderna för detta clearingsystem förmodligen både blir högre och mer komplicerade ger clearingsystemet människor möjlighet att fritt välja, samtidigt som också den egna hemförsamlingen tar ansvar för de merkostnader denna frihet kan innebära.

Det finns en stor generositet och frihet i Svenska kyrkan mellan människor och församlingar. Den generositeten och friheten kommer bland annat till uttryck i ersättningen för kyrkliga handlingar. Kyrkostyrelsen konstaterar att det behövs en ny översyn av ersättningssystemet, men vill avvakta några år i denna fråga.

Bifall till utskottets hemställan.

ANNA EKSTRÖM:

Ordförande, ledamöter, biskopar och åhörare! En bra skrivelse. Som präster ska vi inte kunna ta emot arvode från någon annan än en församling. Våra medlemmar betalar ju redan kyrkoavgiften.

Dock löser inte detta alla problem. Jag verkar i ett kontrakt där kyrkoherdarna har gått samman och sagt att de inte clearar. Vi har präster i alla församlingar, vi har präster så att det räcker. De tillämpar således inte en generös hållning. Samtidigt har jag fått reda på hur mycket mina tjänster på fri tid bör kosta, en kunskap jag inte vill ha. Det ledde till att jag fick tipset ifrån coacherna att lägga kuvertet i kollekten. Jag har inte tagit emot pengar men jag har tagit emot en gåva. Det var te. Jag tror det var av smaken frukt. Svårt att lägga i kollekten.

Det är en bra skrivelse, som i alla fall har kommit en liten bit på vägen. Den stoppar kuverten, jättebra, men problem kvarstår. Vad ska jag till exempel göra med teet? Jag ska erkänna att det inte finns kvar. Ändå, vad gör vi med våra medlemmar som vi vill värna, inte sällan av pastoral skäl, att få välja förrättare? Ordförande!

Jag har inget särskilt yrkande i dag, men vi i FiSK kommer att återkomma i detta ärende. Tack.

PETER BERNÖVALL (REPLIK):

Jag vill kommentera hennes vittnesmål från fältet att man inte har en generös hållning, som är den erfarenhet hon har. Då bör ju detta bli bättre, eftersom här skrivs i skrivelsen att man bör ha en generös hållning. Det bör vara bra då om man genomför det här.

ERIC MUHL:

Still kicking, hej på er! Det som den här utredningen har kommit fram till och föreslår grundar sig på en verklighetsbeskrivning som de har svårt att påvisa. Man säger att det är svårt att få ett grepp om hur det ser ut i verkligheten, eftersom själva organisationsregistret och kyrkobokföringen inte kan ge svar på detta. Man sätter sitt hopp till att få en förändring i organisationsregistret lite längre fram. Det betyder alltså att man har gjort ett antagande för att göra denna förändring. Det tycker jag är djupt otillfredsställande.

I de stora samfälligheterna, där en stor del av den kyrkliga clearing sker, har man skapat administrativa system där kyrkoherdens tillsyn har satts ur spel. Det är svårt att finna någon som känns vid tillsynen över gudstjänstlivet i samband

med begravningar på de stora begravningsplatserna, ska jag säga. Formellt sett borde det ligga på kyrkoherden där, men han säger att det inte riktigt är hans församlingsverksamhet. Det är någon annans. Samfälligheten kan intyga att det ibland inte finns någon som bryr sig om gudstjänstlivet där. Utredningar verkar tycka att detta är en god ordning som inte behöver ändras. Konsekvenserna blir att de kundorienterade begravningsbyråerna och deras önskan att vara sina kunder till lags driver gudstjänstlivets utformning, vilket i sin tur sätter den enskilde prästen och musikern i ett mycket svårt läge. Det är problematiskt. Orsakerna till det som vi vill komma åt – att präster exempelvis har fått betalning för tjänster vid sidan om – kan ha sitt ursprung i att det fungerar just på det här viset och som vi faktiskt har sett till att skapa.

Tillsyns- och uppdragsutskottets yttrande konstaterar att biskop och domkapitel ska göra undantag i de fall där paragrafen inte fungerar, en märklig hållning i tillämpningen av kyrkoordningen. I de samtal man har lyckats få med biskoparna ute i foajén för att ventilerade de här frågorna lite grand, märker man en stor tveksamhet till att denna ordning införs. Man vill inte yttra sig i debatten eftersom man inte riktigt vill förknippas med den typen av frågor. Nu inget anklagande mot biskoparna, men det är en komplicerad fråga att yttra sig i och det förstår jag. Det finns alltså både pastoral och kyrkorättsliga skäl till att detta behöver beredas ytterligare.

Jag yrkar om återremiss för vidare beredning.

Nu vill jag lära er det göteborgska ordet, det är "görgott". Det är det inte i det här fallet. Däremot sa taxichauffören att trafiken "änna hade fått kramp". Och det är risk att vi får det här. "Det blir änna kramp."

MARKUS NORDENMARK:

Ordförande och alla andra! Egentligen tycker jag att jag har fått svar på många av mina tankar. Jag satt där nere på min plats och kände mig osmart. Jag förstod inte riktigt hur det här skulle fungera. Jag är nämligen föräldraledig nu och präst i Strömsund. Nästa helg ska jag på en predikoresa till Nordingrå. Det kallas nog som min fritid, tror jag. De kommer antagligen att fråga om jag ska ha ersättning för bilresan, jag vet inte. Det kanske blir komplikationer om man tar emot den. Jag är orolig att jag kommer till domkapitlet eller något, om jag har brutit mot sådana här regler. Sådant skulle jag vara orolig för i min tjänst. Man kan ju ta kontakt med kyrkoherden och fråga om man kan få milersättning från honom kanske.

Jag tycker i alla fall att många andra än jag har sagt att det som står verkar vara komplicerat rent praktiskt. Jag har inget yrkande. Tack.

SOFIJA PEDERSEN VIDEKE:

Ordförande, kyrkomötesvännar! Berth Löndahl och Dan Sarkar, jag förstår inte era argument kring dop av barn till danska föräldrar. Sedan vill jag bara nämna att det faktiskt bor några danskar norr om Arlöv, till exempel i nordvästra Skåne.

För det första, dop är alltid gratis, inte bara genom Guds nåd utan också genom Borgåöverenskommelsen som Den danske folkekirke nyligen skrev under. För det andra, dop ska erbjudas alla barn, oavsett om föräldrarna själva är medlemmar i Svenska kyrkan och/eller svenskar. För det tredje, vid dopet blir det döpta barnet medlem i Svenska kyrkan och så småningom kommer det att bidra med sin kyrkoavgift.

Slutligen, Soili Brunberg talade om fortbildning i andra språk än svenska till dem som har begränsade språkkunskaper. Behövs det sådana kurser i danska i Lunds stift ställer jag mer än gärna upp. Tack.

STAFFAN HOLMGREN:

Ordförande! Jag yrkar bifall till utskottets förslag. Till skillnad från Eric Muhl tycker jag det är "görbra" att detta nu har kommit så här långt.

Jag var med i clearingutredningen. Där diskuterade vi detta mycket ingående. Perspektivet är den enskilde medlemmens intresse. Eric Muhl pratade lite raljerande om begravningsbyråerna som försöker tillgodose kundernas intresse. Är det inte det vi ska göra? Ska vi inte tillgodose församlingarnas intressen? Är det något slags regelverk till skydd för prästerna som ska tillgodoses? Ska vi skydda våra anställda ifrån församlingsmedlemmarna och göra det så komplicerat som möjligt, eller vad är det Eric Muhl är ute efter?

Grunden är att vi ska ha ett system där vi har ersättningar från rätt håll, det vill säga från arbetsgivarna eller från en annan församling. Vi ska i möjligaste mån tillgodose de enskilda församlingsmedlemmarnas eller andra medlemmars intressen. Hur tror Eric Muhl att vi ska kunna behålla medlemmar i Svenska kyrkan om vi inte tillgodoser deras intressen, givetvis inom kyrkohandbokens regler? Jag vet att det finns många präster som inte följer kyrkohandboken utan tycker att församlingarnas intressen ska gå före, men det tycker däremot inte jag. De pastoralala frågorna ska hållas, men vi ska också försöka tillgodose det här.

När Eric Muhl talar om problemen i Göteborg och begravningskapellen vill jag säga att det inte stämmer. Det var någon i går som tog upp just kritiken mot begravningsbyråerna. Jag vill säga samma sak här, att begravningsbyråerna jobbar efter principen att ta kontakt med församlingen för att se till att man kan få en begravningstid och en präst. Att få tag på en präst i Göteborg är minsann inte så lätt, ska jag säga. Vad beror det på? Jo, på att organisationen i församlingarna ofta är sådan att man ser till den egna organisationens bästa före församlingarnas intressen. Det är det vi vill ändra på och det är det som är andan i hela det här förslaget. Tänk på församlingarna! Sedan får vi ordna organisationen så att den kan passa till det som kraven ställer.

Jag blir också oerhört förvånad när Anna Ekström säger att kyrkoherdarna i hennes kontrakt sagt sig inte vilja ha clearing. Finns det inga kyrkoråd i de församlingarna som kan sätta kyrkoherdarna på plats? Det är ganska oerhört att höra hur kyrkoherdar betar sig. Tack.

ERIC MUHL (REPLIK):

Jag får "änna kramp". Det är tvärtom, Staffan. Det är så att du sätter den pastoralala tillsynen ur spel genom det administrativa system som du själv har varit med och byggt upp. Begravningsbyråernas service är ofta otroligt bra, men den leder till någonting helt annat när den ligger vid sidan om församlingarnas tillsyn. Däremot menar jag att det är viktigt att tillsynen och ledningen av verksamheten vid begravningsplatserna får ligga under den lokala kyrkoherden. Det är just de kyrkotillhöriga jag talar om, Staffan. Sedan tycker jag det verkar oroväckande att du tycker problemet ligger i församlingarna och inte i samfälligheten. Då hör jag någon annan röst än den som är kyrkomötesstolens. Tack.

STAFFAN HOLMGREN (REPLIK):

Herr ordförande! Jag är väldigt övertygad om att begravningsbyrån i 99 procent av fallen kontakter den avlidnes hemförsamling och diskuterar möjligheterna att

få tag på en präst till en begravning. Det är endast i de fall där man inte inom rimlig tid lyckas få en präst som man vänder sig till någon annan. Då utgår jag ifrån att den prästen som anlitas och som tar den här begravningen står under tillsyn av en kyrkoherde. Jag kan därför inte se problemet. Man behöver ju ingen särskild kyrkoherde för att begravningarna i begravningskapellet ska upprätthållas. Det är prästens egen kyrkoherde som har tillsyn över den prästen och den kyrkliga handlingen. Jag förstår inte vad du talar om.

ERIC MUHL (REPLIK):

Det är uppenbart att det är en brist i den verklighetsbeskrivning som utredningarna har utgått ifrån och som du har till grund för din argumentation. Jag tycker det är otroligt viktigt att det finns folk som känns vid det gudstjänstliv som är. Det kan inte bara ligga på tjänstgöringsstället för den prästen. Det är där gudstjänsten äger rum som är föremål för tillsyn i det fallet.

Jag tror vi kan fortsätta den här diskussionen i Göteborgs samfällighet om hur det fungerar. Då kan jag gärna bistå med fler synpunkter. Det viktiga här är att den bestämmelse som införs i och med beslutet som Kyrkomötet föreslås ta inte kommer att drabba tredje person. Jag menar därför att det vore bättre med en återremiss.

STAFFAN HOLMGREN (REPLIK):

Helt kort, jag hoppas verkligen att Kyrkomötet vågar ta ett beslut nu, eftersom den viktigaste frågan i detta är att en gång för alla få löst frågan om ersättningsystemet. Det är klart att präster ska ha ersättning, men de ska ha det på rätt sätt. Då är det här ett sätt att en gång för alla försöka lösa detta med de eviga diskussionerna om kuvert eller inte kuvert, firmor som präster fakturerar ifrån och så vidare. Jag hoppas innerligt att vi får en lösning. Jag kan säga Eric Muhl att vi i utredningen verkligen har belyst de här frågorna. Eftersom jag har suttit med där torde jag veta något bättre än Eric Muhl vad utredningen har diskuterat.

BERTIL OLSSON:

Ordförande, biskopar, kyrkomötesledamöter! Jag vill bara säga att det självklart är så att man som präst inte tar betalt av någon direkt. Jag har under snart åtta år inte haft församlingstjänst utan haft min försörjning på annat sätt. Jag har haft ett antal förrättningar under de här åren, men har jag inte fått något förordnande har jag gjort det som väntjänst. Det är en självklarhet.

Sedan kan jag säga att vi i Småland får de vita kuverten, men inte med svarta pengar. Där är det en gammal tradition att man ger en gåva till kyrkan i samband med en förrättning. De pengarna har man alltid lämnat direkt på expeditionen när man kommer hem efter förrättningen och de har lagts in i kyrkokassans bokföring. Det är en gåva till vår kyrka.

BERTH LÖNDAHL:

Tack för erbjudandet av språkutbildning i danska. Det uppskattar jag väldigt mycket. Nog skulle det vara så att det ibland kunde behövas. Vi kunde då erbjuda dop och vigslar på svenska, danska och tyska och i nödfall på franska. Jag säger alltid nej om det ska vara på danska och det brukar de acceptera.

Sedan vill jag säga, ja, det var det jag sa! För er som bor från Arlöv och norr därom är frågan om clearingsystem med Danmark en ickefråga. Ingen annan berörde den här frågan och den måste faktiskt lösas. Därför är det en vädjan till

Kyrkomötet att ta frågan på allvar, ta upp den till diskussion med Den danske folkekirke och se efter vilka modeller vi kan få för att få detta att fungera.

SOFIJA PEDERSEN VIDEKE (REPLIK):

Berth avslöjade att han inte hörde det jag sa. Då talade jag utifrån dopet. När det gäller frågan om dopet tycker jag att utskottet har skrivit alldeles utmärkt väl om Borgåöverenskommelsen.